

Nr. 253

**XXV rok
istnienia**

Cena numeru
60 mk.

Cena prenumeraty:

w Łodzi
Miesięcznie „ 1100
Z przes. poczt.
Miesięcznie „ 1400
poza Łodzią egz. 66

Konto Pocztow. Kasy
Oszczęd. 60594
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

Redakcja i Adm.

w ŁODZI
Al, Kościuszki 41
TELEFON 28,

Łódź.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek, dnia 15 września 1922 roku.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Porządek dzienny posiedzenia Sejmu
19 b. m.

(wp) Porządek obrad plenarnego posiedzenia Sejmu w dn. 19 bm. już został ustalony i przedstawia się jak następuje:

1) Pierwsze czytanie ustawy o ratyfikacji przepisów do art. 4, 6, 12, 13, 15 i 26 paktu Ligi Narodów.

2) Pierwsze czytanie ustawy o ratyfikacji konwencji pocztowej, podpisanej w Madrycie dn. 30 listopada 1920 r.

3) Pierwsze czytanie ustawy o budowie portu w Gdyni.

4) Pierwsze czytanie ustawy, uzupełniającej ustawę o wykonaniu reformy rolnej.

5) Pierwsze czytanie ustawy o rozszerzeniu zakresu działania ustawy o przeznaczeniu terenów za cytadelą warszawską pod budowę domów.

6) Sprawozdanie komisji wodnej o ustawie wodnej. Referuje poseł Kędzior.

7) Ustne sprawozd. komisji administracyjnej o ustawie zezwalającej na zaciągnięcie pożyczki w wysokości 20 milionów marek polskich na rozszerzenie budowy gimnazjum w Chrzanowie. Referuje poseł Tabaczyński.

8) Sprawozdanie komisji rolnej o ustawie w przedmiocie środków do walki z księgozuszem.

9) Sprawozdanie komisji rolnej o ustawie w przedmiocie opłat od zwierząt przeznaczonych do przewozu i poddawanych ubojowi. (PAT)

Przyjazd p. Cziczernina do Warszawy

(wp) W przyszłym tygodniu przejeżdżąc z Berlina do Moskwy, przybędzie do Warszawy rosyjski komisarz ludowy do spraw zagranicznych p. Cziczernin. Zabawi on w Warszawie 1—2 dni. 9

TELEFONEM Z WARSZAWY.

UCZCZENIE ADAMA MICKIEWICZA.

*) Dzisiaj o godz. 12-ej w południe dzielnicy karze jugosłowiańscy złożyli wieńce u stóp pomnika Mickiewicza.

KONIEC DROŻYZNY.

*) Niebawem pomyślnie wieści nadchodzą ze wszystkich stron Polski o urodzajach zarówno zbóż jak i buraków oraz kartofli. Czyli innymi słowy nie będą już mogli paskarze podnosić cen chleba, olbrzymi urodzaj buraków zapewni cukrowniom taką ilość cukru, że już chyba żaden cukrownik nie ośmieli się znów podnieść ceny na cukier, wytłoki natomiast z buraków oraz nadmiar kartofli da tyle paszy dla bydła i świń, iż z wiosną będziemy mogli zalać całą chyba Europę mięsiwem i sadłem.

O braku cukru na lata całe mowy być nie może, a tym samym o jakiegokolwiek podwyżce na ceny produktów spożywczych.

Natomiast od spadku cen na prowiant bronią się ziemianie. Nawet wynajdują jakieś „ale” na swych urodzajach, byle tylko myśli o

OBWIESZCZENIE.

W dniu dzisiejszym, we wszystkich zamieszkałych nieruchomościach, na widocznym miejscu umieszczone zostaną kartki orientacyjne, wskazujące adres Obwodowej Komisji Wyborczej oraz lokalów głosowania, do których należą poszczególne domy. Ręczne kartki doręczone zostaną właścicielom lub administratorom domów przez właściwe Obwodowe Komisje Wyborcze.

O dostrzeżonych brakach zechcą pp. przewodniczący Obwodowych Komisji Wyborczych, jak również wszyscy zainteresowani obywatele zawiadomić natychmiast Referat Wyborczy przy Magistracie m. Łodzi (ul. Pomorska 16.)

Wszyscy obywatele powinni zgłaszać się, od dziś począwszy, do właściwych Obwodowych Komisji Wyborczych, celem sprawdzenia, czy są umieszczeni na listach wyborców do sejmiku oraz do Senatu.

**Referat Wyborczy
przy Magistracie m. Łodzi.**

(b)

Walka o tańszy chleb.

O dostarczeniu zesztorocznego kontyngensu. Chleb z mąki amerykańskiej.

WARSZAWA. 14.9. (A. W.) W kołach sejmowych wytwarzana jest wiadomość, że pewne ugrupowanie polityczne wywiera na ministra skarbu silny nacisk, aby wykorzystał niewykonaną dotychczas rezolucję Sejmu z dnia 7 lipca 1921 roku i przeprowadził wykonanie niewypełnionych dotąd dostaw zboża kontyngentowego i sekwestrowanego za rok ubiegły. Ilość tego nie pobranego w Kongresówce i Małopolsce zboża, wynosi przeszło 6000 wagonów. Tak poważna ilość mogłaby służyć za podstawę do stworzenia zapasów zboża w ręku państwa, co niezawodnie przy

czyniłoby się do ustalenia cen zboża chlebowego. (5)

WARSZAWA. 14.9. (A. W.) Wobec nie normalnych zysków pobieranych przez pośle dników i młynarzy, cena mąki tak znacznie uchyliła się od ceny zboża, że w danej chwili kalkulowałyby się przywóz mąki amerykańskiej z Gdańska. Podobno sfery handlowe zamierzają wyzyskać tę koniunkturę i jest możliwe, że wkrótce Warszawa będzie miała chleb z mąki amerykańskiej, tańszy od produkowanego obecnie z mąki krajowej. (5)

taniieniu nie dopuścić.

Spadku więc cen na żywność jeszcze nie znać, choć w produkcji fabrycznej zniżka cen już się zaznaczyła — przynajmniej w hurcie. Wywołała to zwyczajka waluty polskiej, oparta na powyższej wymienionych korzystnych warunkach gospodarstwa polskiego.

Ziemiańskie nasi biadają, że pasek peki, zamiast pmyśleć o udoskonaleniu sposobów gospodarowania.

WALKA Z LICHWA TOWAROWA.

*) W piątek, dnia 15 bm. o godz. 1-ej w południe w komisariacie rządu odbędzie się pierwsze posiedzenie stałej komisji rzeczoznawców do walki z lichwą towarową.

Na posiedzeniu zostanie ułożony szczegółowy plan pracy komisji.

LISTA UKARANYCH PASKARZY WARSZAWSKICH.

*) Wiele firm i sklepów, mimo wyraźnego rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych, nie posiada wywieszonych cenników ani też rachunków za nabyte towary.

Oddział do walki z lichwą przy komisariacie

racji rządu zajął się bardzo energicznie takimi kupcami.

Na zapłacenie jednego miliona kary zostali skazani:

1) Leopold Rychter, właściciel hurtowego składu mąki przy ul. Elektoralnej nr. 6, za brak cennika na mąkę.

2) Dawid Rozenowałg, właściciel sklepu kolonialnego przy ul. Złotej nr. 14, za brak cennika i rachunków.

3) Abram Szach, właściciel sklepu spożywczego przy ul. Chmielnej nr. 47, za odmowę sprzedaży cukru i brak cennika.

4) Abram Eisenberg, właściciel sklepu przy ul. Złotej nr. 40 za brak cen.

5) Stanisław Zawistowski, właściciel sklepu galanteryjnego przy ul. Brackiej nr. 18, za brak cen.

6) Szmul Frosz, właściciel piekarni przy ul. Pańskiej nr. 15, za brak rachunków.

7) Abram Nusbaum, właściciel sklepu spożywczego przy ul. Solec nr. 20, za brak cen.

8) Aron Rozen, właściciel piekarni przy ul. Żabkowskiej nr. 12, za brak rachunków.

Kronika wyborcza

Miejscowa.

DOKOŁA WYBORÓW.

(w) Wojewoda łódzki dr. Garabich wyjechał na kilkudniowy obiad podległych województwu powiatów, celem sprawdzenia na miejscu, w jaki sposób wykonane zostały czynności związane z przygotowaniem aktów wyborczych w obrębie województwa. Przez czas nieobecności wojewody kierownictwo łódzkiego wojewódzkiego urzędu sprawować będzie wicewojewoda radca Łyszkowski (7)

Zamiejscowa.

P. S. L. I P. PIŁSUDSKI.

(w) „Praczochnolita“ donosi, że na liście państwowej P. S. L. przedstawionej już Gen. Komisarzowi Wyborczemu znajduje się, obok nazwisk członków P. S. L. znanych w kraju lub w szczególnych okolicach, także nazwisko p. pułk. Miedzińskiego głównego kierownika wywiadowczej a w szczególności peowiackiej roboty w wojsku.

P. Miedziński nie był nigdy i nie jest wcale członkiem P. S. L. a jednak zamieszczony został między kandydatami z listy państwowej jako zaufany człowiek p. Piłsudskiego.

W kołach politycznych wiadomo, że jest to wynik wyraźnej umowy między P.S.L., które ofiarowało swe poparcie p. Piłsudskiemu, a p. Piłsudskim, który oświadczył, że dla zacieśnienia węzłów wyznaczy swoich mężów zaufania w skład kandydatów poselskich stronnictwa, przyczem podawane jest dosłownie to oświadczenie:

Ja sam z listy waszej kandydować nie mogę, ale wyznaczę moich ludzi zaufania.

W ten sposób p. Miedziński, kierownik wywiadowczej roboty wojskowej, wprowadzony został w sztab tym razem już wyraźnie polityczny stronnictwa P.S.L., z którym dotychczas nie łączyło.

Z BLOKU MNIEJSZOŚCI.

(w) Poseł Grinbaum zwrócił się do właściciela „Naszego Kurjera“, J. Dawidsona, z propozycją zakupu tego pisma za 20 milionów marek. Pismo miało być przekształcone na ściśle sjonistyczne i być organem bloku mniejszości. „Folkiści“ jednak obiecali temuż D. mandat do Sejmu, wobec tego, jak pisze organ Bundu, sprzedaż pisma nie doszła do skutku.

Ostatnie posiedzenie blokistów znowu odbyło się konspiracyjnie w lokalu prywatnym, żeby nie dopuścić ludowców żydowskich. Na posiedzeniu tem doszło, podług org. Bundu, do bardzo brzydkich skandali na tle sporu pieniężnego. (2)

PROWOKACYJNE REZOLUCJE RUSKIE.

(w) Ze Lwowa donoszą, że wczoraj odbyła się tam pierwszy wiec polityczny Rusinów, na którym zapadły wprost wyzywające rezolucje.

I tak trzecia rezolucja wzywa naród ruski do odpowiedniej walki (1) o niezależność państwową „Zachodniej Republiki Ukrainskiej“ w Małopolsce Wschodniej (1P).

Dalsze rezolucje wyrażają protest przeciw władzom szkolnym oraz przeciw projektowi autonomii. Rzecz charakterystyczna, że trzecia rezolucja miała zapasę — jak to podnoszą dzienniki lwowskie — w obecności przedstawiciela władzy polskiej. (???) (2)

Z OSTATNIEJ CHWILI

Belgia nie ustępuje.

BERLIN 14. 9. (PAT) Rząd belgijski przedłożył wczoraj po południu niemieckiemu pełnomocnikowi w Brukseli notę, podpisaną przez ministra spraw zagranicznych Jaspara, w której prosi rząd niemiecki o natychmiastowe wycofanie dwóch niemieckich bondów skarbo-

W przededniu nowej burzy?

LONDYN 14.9 (AW) Dzienniki angielskie znajdują, że obecne położenie Europy jest tak poważne, jak w 1914 roku i twierdzą, że wobec rozmaitych powikłań możliwość wojny nie jest zgoła wykluczona. Jeden z dzienników donosi nawet, że mała ententa już się mobilizuje, ponieważ jest przeswiadczona, że

nadszedł dla niej czas wykorzystania sytuacji. PARYZ. 14. 9. (A. W.) Prasa paryska żywo omawia zamiar wyjazdu Clemenceau do Stanów Zjednoczonych. „Times“ pisze m. in. Clemenceau nie należy do ludzi, ukazujących się w czasie pogody, przeciwnie, zjawia się wtedy, gdy nadciąga burza. (5)

Z Ligi Narodów.

SPRAWA MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH. PIERWSZA, CZWARTA I PIĄTA CZĘŚĆ PROPOZYCJI MURRAY'A PRZYJĘTA. RESZTA ODDANA DO KOMISJI SPECJALNEJ.

GENEWA Srodowe posiedzenie Ligi Narodów w sprawach mniejszości narodowych było wyjątkowo interesujące i burzliwe.

Delegat francuski Hannotouj, uznając dobre intencje prof. Murraya, zwrócił główną uwagę, że idealna jednolitość francuska, po zatarciu różnic dzielnicowych i religijnych, wytworzyła się drogą wewnętrznego procesu historycznego. Radzi więc nie utrudniać takiego wewnętrznego rozwoju innym państwom przez zbytne interwencje obce.

Delegat portugalski broni wniosku estońskiego co do odmowy podpisu deklaracji mniejszościowej i przyłącza się do ogólnych wywodów delegata francuskiego.

Delegat angielski Fisher twierdzi, że integralne propozycje Murraya nie spotkały się z sprzeciwem delegata francuskiego i stawia wniosek, aby komisja aprobowała w zasadzie wszystkie propozycje Murraya, a następnie, aby je odesłała komisji redakcyjnej dla ostatecznego wykończenia.

Delegat Murray broni swych propozycji przeciwko krytyce prof. Aszkenazego i delegata włoskiego.

Delegat perski podnosi kwestję położenia mniejszości narodowych w krajach azjatyckich i konieczność szanowania ich przez wielkie mocarstwa, czyniąc wyraźne aluzje do Anglii. Delegat angielski Robert Cecil ostentacyjnie wychodzi.

Delegat polski uchyla się od dyskusji w kwestii mniejszości narodowych Łotwy i Estonii. Sprawa ta jest właśnie przedmiotem negocjacji pomiędzy Radą Ligi, a temi państwami, nie podlega więc kompetencji komisji politycznej. (6)

Prof. Aszkenazy omawiając wniosek Fishera sprzeciwia się odesłaniu propozycji do

komisji redakcyjnej, a proponuje natomiast wybranie specjalnej podkomisji, która zbadałaby definitywnie redakcję propozycji Murraya poczem przedstawiałaby raport w tej sprawie komisji politycznej.

Delegat włoski całkowicie popiera propozycję prof. Aszkenazego.

Delegat Murray z naciskiem zaznacza, że propozycja jego stanowi blok.

Delegat szwajcarski w barwnym przemówieniu podnosi ideał zgody i powołuje się na akceptację wniosku przez delegata serbskiego oraz radzi bez żadnej podkomisji przyjąć propozycję z poprawkami.

Delegat Aszkenazy zgłasza z miejsca opozycję w tym względzie, wobec czego delegat szwajcarski oznajmia, że wniosek swój cofa.

Delegat Fisher cofając swój wniosek, proponuje przyjąć pierwszą, czwartą i piątą część propozycji Murraya, na których przyjęcie zgodził się delegat polski a resztę propozycji proponuje odesłać do komisji redakcyjnej.

Delegat Aszkenazy stwierdza, że również góczy jak delegat szwajcarski i Murray dąży do ideału zgody, lecz pragnie ją osiągnąć drogą czystą i jasną. Przyjmuje wniosek Fishera, lecz żąda odesłania nie do podkomisji redakcyjnej, ale do komisji specjalnej.

Delegat Fisher wyraża na to zgodę, wobec czego komisja jednogłośnie przyjęła pierwszą, czwartą i piątą część propozycji Murraya. W tym miejscu prof. Aszkenazy zwrócił uwagę, że głosowanie to stwierdza, iż propozycje Murraya nie stanowią bloku (potakiwanie, wesołość). Drugą i trzecią propozycję Murraya komisja odesłała do podkomisji specjalnej do której wybrani zostali Aszkenazy, Fisher Motta, Nicotich, Radow i delegat włoski. (9)

Zwycięstwo marki polskiej na Górnym Śląsku.

WARSZAWA 14.9 (AW) Z powodu niemożności dostarczenia marki niemieckiej na polski Górny Śląsk przez górnośląskie oddziały banków niemieckich, do czego zobowiązali się układem, rząd polski widział się zmuszonym zarządzić brakowi środków obiegowych zwłaszcza wobec katastrofalnego spadku marki niemieckiej. W tym celu oddział PKKP w Katowicach czynny od pierwszego dnia przejęcia administracji na Górnym Śląsku, wprowadził w obieg z dniem 9 bm. w dostatecznej ilości markę polską, która jest chętnie brana przez ludność górnośląską.

Oddział ten ogłasza w prasie i urzędach codzienny cały kurs marki niemieckiej.

Nadto PKKP. otworzyło z dużym po-

spiechem 3 swoje ekspozytury: w Hucie Królewskiej, Rybniku i Tarnowskich Górach, umożliwiając przemysłowcom i ludności wymianę marek niemieckich na marki polskie i naodwrot, powyżej wspomnianym jedynym kursie oficjalnym, odpowiadającym rzeczywistej wartości marki niemieckiej.

Powyższe zarządzenia przyczyniły się bardzo do spopularyzowania pieniędzy polskich na Górnym Śląsku i to głównie dzięki temu właśnie, że w każdej chwili mogą być przez ludność robotniczą zamienione w ekspozyturach PKKP. na marki niemieckie. Popularność ta rośnie w miarę tego, jak zaufanie do waluty niemieckiej maleje.

wych, płatnych w zlocie w wysokości 150 milionów mk., na rachunek rat, przypadających w dniu 15 sierpnia i 15 września. 100 milionów marek złotych należy jako gwarancję złożyć w belgijskim banku narodowym. (5)

Powstanie na wyspach Chios i Mytilene.

PARYZ. 14. 9. (A. W.) „Entresigeant“

dowiaduje się z Konstantynopola że na wyspach Chios i Mytilene wybuchły powstania o charakterze antinacjonalistycznym. W Mytilenie proklamowano republikę. Według ostatniej wiadomości Grecy rozporządzają jeszcze w Azji Mniejszej 40 tysięczną armią zupełnie zdezeratyzowaną, nie posiadającą ani artylerji, ani amunicji. (5)

Czerwonomagia.

Międzynarodowy socjalizm, apotezujący demonstracyjnie braterstwo ludów i wspólność interesów klasowych świata robotniczego w zestawieniu nagich faktów i oficjalnych enuncjacji, ogłaszanych na międzynarodowych konferencjach, przedstawia się zgoła w odmiennym świetle.

Każdy taki międzynarodowy kongres jest właściwie eksponowaną placówką żydowsko-niemieckich interesów.

Pod firmą „obrony” postulatów robotniczych — przeprowadza się rezolucje, które nie mają nic wspólnego z ochroną pracy i braterstwem ludów.

Ot, dla zbałamucenia proletariatu poszczególnych państw — mówi się tu o ówdzie o robotniczej kwestji, rzeczowe zaś rezolucje służą wszystkim, tylko nie robotnikom.

Tak było zawsze na międzynarodowych konferencjach, tak jest jeszcze i teraz.

Międzynarodowa konferencja socjalistów w Amsterdamie oświadczyła się za całkowitem zniesieniem wszelkich ograniczeń międzynarodowego handlu światowej produkcji i . . . podziału świata.

W imię czyich interesów gardkuje międzynarodowy socjalizm?

Oczywiście żydów i Niemców!

Żydom potrzeba nieograniczonej swobody w handlu i przemyśle, Niemcom zaś kolonij zamorskich, które chciałyby pojąć z racji . . . podziału świata.

Dalszym kwiatkiem harmonji i wspólnoty żyd. niemieckich interesów jest obliczone na ogólną naiwność żądanie uprawiania ja w w e j dyplomacji przez państwa sprzymierzone.

Najniebezpieczniejsi konspiratorzy: Żydzi i Niemcy, twórcy i założyciele podziemnych organizacji o celach destrukcyjnych (bolszewizmi!) antymoralnych i antypaństwowych kruszą kopie w obronie jawnej dyplomacji.

Niewiadomo, co tu więcej podziwiać: Fałsz czy obłudę?

Koroną tych żądań międzynarodowego socjalizmu w Amsterdamie jest „skromne życzenie” skorygowania artykułów pokojowych Traktatu Wersalskiego na warunkach, opracowanych na konferencjach w Bernie i Amsterdamie.

. . . Cała klasa robotnicza świadomie chce pracować nad stworzeniem sprawiedliwego i trwałego pokoju i czyni odpowiedzialnymi rządy za ewentualne odmówienie jej żądaniom*.

Jakież to nowe „sprawiedliwe” żądania międzynarodowego false żydowsko-niemieckiego socjalizmu?

Słuchajmy!

. . . Wypowiedzenie się za przyłączeniem niemieckiej Austrii do Niemiec.

. . . Za udzieleniem autonomji żydom, gdzie oni tworzą większość ludności oraz za ewentualnem utworzeniem w Palestynie żydowskiego państwa.

. . . Przeciw przyłączeniu Gdańska, jako niemieckiego (?) miasta do Polski a za utworzeniem z niego wolnego portu z zagwarantowaniem Polsce wolnej żeglugi po . . . Wiśle (sic)

. . . Przeciw zaborowi przez Francję Zagłębia Saary.

. . . Przeciw pozbawieniu Niemiec kolonii*

Wprost nie do wiary: Żali kongres to socjalistów czy hakatystów niemieckich, marzących o powrocie drwała z zamku w Doorn?..

Powyższe rezolucje, odzwierciedlające żydowsko — niemieckie interesy są klasycznym dowodem rasowej przewrotności prowodyrów czerwonej szajki, pracujących z fanatyzmem dla imperjalistycznych celów „pokonanych” Niemiec!

Polski robotnik musi raz wreszcie zdać sobie sprawę z potwornej gry międzynarodowych oszustów?

Lokalnych apostołów czerwonomagji w rodzaju Perlów, Diamantów, Harkerów, Liebermanów, Sachsów i niedobitków — gojów: Daszyńskich, Moraczewskich, Bebrowskich, Nie-

działkowskich należy zawsze i wszędzie piętnować bądź to jako szarlatanów społecznych, bądź to ludzi głupkowato — chorych, którym żydowski marksizm pomieszał zmysły w głowie. Misiółki czerwone nie wchodzą w rachubę . . .

Zrodziła ich teпа demagogia socjalistycznych agitatorów na pośmiewisko intelektualnych czerwonych świeczników . . .

Misiółki nie zaszkodzą nikomu, ale do żydowskich ich nauczycieli musi zabrać się polski lud na serjo.

Nie będzie nam bruździł socjalizm i jego żydowsko-niemieccy menterzy.

(8)

(X.—Y.)

NA DALEKIM WSCHODZIE.

(o) Jak doniosła urzędowa agencja Republiki Dalekiego Wschodu, t. zw. Dalta — pełnomocnik tej republiki do rokowań z Japonją p. Jansen, wyjechał dn. 25 sierpnia z Czytu do Czau-Czunu na konferencję pokojową z Japonją. Z ramienia rządu Rosji sowieckiej na rokowania te miał przybyć p. Joffe i jak donosi „Times” przybył już nawet z Pekinu do Czau-Czunu w Mandzurji.

W przededniu rokowań wojska japońskie rozpoczęły częściowo ewakuację Władywostoku i jego terytorjów, pozostawiając państwo Diederichsa — własnemu losowi.

Ochronę Władywostoku objął z ramienia gen. Diederichsa — admirał Stark, któremu polecono, aby w razie potrzeby wraz z flotą cofnął się na Kamczatkę.

Wraz z gen. Diederichsem wycofały się na linję Sparsk — Nikolsk-Ussuryjski wojska Kapelowskie. Kapelowcy mają około 6,000 ludzi pod bronią. Na granicy republiki Czytyńskiej już doszło do starć pomiędzy Kappelowcami a armją ludową republiki Dalekiego Wschodu, która właściwie stanowi część czerwonej armji.

Prasa antysowiecka rosyjska jest przekonana, że gdyby ewakuacja Japończyków została doprowadzona do końca, armja czerwona uderzyłaby natychmiast na Władywostok.

W znacznym stopniu zależy to jednak od przebiegu rokowań w Czau-Czun, o których narazie mamy informacje dość mętne i niewyraźne.

9

Z Górnego Śląska.

Sensacyjne odkrycia. Krwawe zaburzenia były robotą wysłanników w gen. Hoeffera, komunistów i P. P. S.

Katowice 13 września.

Po bliższem zbadaniu sprawy ostatnich krwawych zaburzeń w Hajdukach (Bismarckhütte) okazało się, że podłożem ich były: 1) braki aprowizacyjne, 2) niewypłacenie w terminie zarobków robotniczych, 3) agitacja z zewnątrz.

Sledztwo policyjne dało nadzwyczajnie wyniki. Aresztowano trzech młodych mężczyzn Kiamholza, Klemera i Blaza, którzy zeznali, że są wysłannikami Selbstschutzu z Gliwic i otrzymali szczegółowe instrukcje, jak mają działać. Instrukcje te polecają nadsyłać władzom Selbstschutzu w Gliwicach wiadomości szpiegowskie wojskowe i polityczne, badać nastroje ludności i szerzyć agitację przeciw Polsce.

Aresztowani byli członkami organizacji, na czele której stoi znany z drugiego powstania gen. Hoeffera. Organizacja składa się z 4-ch oddziałów, po 25 ludzi każdy, poddanych regulaminowi czysto wojskowemu. Członkowie jej otrzymują mieszkanie, wyżywienie całkowite, ubranie i żołd po 100 mk. niemieckich na dekadę.

Członkowie organizacji wysłani są na terytorjum polskie na pewien termin. W razie zwrócenia na siebie zbytnej uwagi odsyła się ich za dawną granicę demarkacyjną do Landsdorfu i Olau.

Aresztowani wysłani zostali niedawno. Byli oni przy rozruchach w Katowicach i wzięli czynny udział w organizowaniu zaburzeń w Hajdukach. Na zasadzie zeznań tych 3-ch aresztowanych policja ma nadzieję wykryć dalszych członków tej organizacji i przeszkodzić nadsyłaniu nowych z terytorjum niemieckiego.

Jednocześnie policja dokonała drugiego

ciekawego odkrycia. Oto stwierdzono, że przywódcą tłumy, który dopuszczał się gwałtów był niejaki Emil Stefan, lat 31, członek pepeesowskiego centralnego związku zawodowego, Stefan trzymał dyrektora huty, nad którym się zęcano. Zdolano go schwycić, lecz wyrwał się, pozostawiając w rękach policji legitymację, którą zdradziła jego osobistość.

Odkrycie to demaskuje kłamstwa P. P. S. która twierdzi, że blok narodowy popiera zaburzenia w celach wyborczych.

Głosy pism hakatystycznych stwierdzają, że Niemcy przygotowują grunt do nowych zaburzeń.

Oto „Kattowitzer Ztg.” ogłosiła „rewelację”, że robotnicy górnośląscy nie chcą brać marek polskich i wolą raczej nie brać żadnych wypłat (!) aniżeli otrzymywać je w markach polskich.

Ponieważ dotychczas robotnicy są bardzo zadowoleni, że otrzymali pieniądze wcześniej niż się spodziewali i wypłatą w markach polskich nie spowodowała żadnych nadzwyczajnych trudności — jasnym jest, że te rewelacje „Kattowitzer Ztg.” są tylko pokrywaniem przygotowanych przez Niemców zająśc.

Stwierdzono, że w dniu rozruchów, t. j. w sobotę 9 b. m. przybyło z Bytomia i Gliwic wielu orgeszowców, którzy też byli głównymi sprawcami rozbijania sklepów i magazynów kатовickich. Jak wiadomo, rabowano przede wszystkim sklepy polskie. Kawiarnia „Atlantyk”, jedna z najwykwintniejszych w Katowicach, została rozbita tylko dlatego, że — jak to stwierdza „Volkswille” — na kilka dni przed rozruchami została sprzedana Polakowi z Poznania. (7)

NA WANGIĘ

„Nikt nie jest prorokiem“.

„Nikt nie jest prorokiem między swemi“ mówi polskie przysłowie. Niewątpliwie powtarza je sobie p. Naczelnik Państwa po przeczytaniu artykułu wstępnego w sobotnim numerze „Berliner Tageblattu“ p. t. „Program Piłsudskiego“. Artykuł ten w tak entuzjastycznych słowach opiewa autokratyczne rządy p. Piłsudskiego, że nie powstydziłby się tego utworu nawet lejborgan „Kurjer Poranny“.

Jednocześnie jakąż przyjemność musi sprawiać belwederskim monarchistom odczytywanie w „Przeglądzie Wieczornym“ depesz z przygotowań do przyjęcia p. Naczelnika w Rumunii. Drukowane tłustym drukiem głoszą: „Będą mu oddane królewskie honory“, „Będzie przyjmowany zgodnie z ceremoniałem stosowanym podczas przyjazdu osób koronowanych“.

Prawdopodobnie boli to p. Naczelnika, że tylko w Rumunii stosują do niego ceremoniał królewski, podczas gdy Polska „choć nie chce, musi go witać“. W Polsce korona ma bardzo niski kurs, wprawdzie można by ją ustroić perłami i diamentami ale cóż kiedy tu haler ma wiele większą wartość od korony.

Nikt nie jest prorokiem“ zawodzi chór belwederyów, „słuchajcie jak piszą o Nim Niemcy, poznali się na Jego wartości“.

A jednak gdyby p. Piłsudski był Naczelnikiem Państwa niemieckiego, czy miałby dla niego coś więcej do ofiarowania oprócz Magdeburga?

WIADOMOSCI Z KRAJU.

Otrucie matki.

(k) Z Krakowa donoszą. Wieś Rybna pod Krakowem była jednego z ostatnich dni widownią potwornego morderstwa, dokonanego przez niejaką Franciszkę Hylową na jej matce w sposób bestjański i podstępny.

Franciszka Hylowa, licząca 22 lat, od dłuższego już czasu żyła w niezgodzie z matką swoją, Anną Struzik i stale popadała z nią w rozmaite zatargi.

Ważnie rodzinne przybierały na rozmianach tembardziej, że obie mieszkały pod jednym dachem.

Przed kilku dniami Struzikowa nagle nocą zachorowała i zanim obecni tam sąsiedzi

zdołali cośkolwiek na ratunek przedsięwziąć staruszka wśród strasznych mąk wznieśli ducha. W kilka godzin po śmierci ciała zmarłej strasznie się wzduło, a fakt ten wskazywał, że staruszka nie umarła śmiercią naturalną.

Rozpoczęto śledztwo policyjne, które wykazało, że Hylowa systematycznie przez kilka dni truła swą matkę trucizną na... szczury.

Na kilka dni przed śmiercią Hylowa zakuła większą ilość trucizny i matce swej wysypywała do potraw i ta właśnie dawka przyspieszyła śmierć staruszki. Wyrodną córkę aresztowano i osadzono w więzieniu (6)

Tortury.

(k) A. W. donosi ze Lwowa, że podczas eksortowania z więzienia do gmachu sądu aresztowanego w Kamieńcu Podolskim przez władze sowieckie ks. Szyski zauważono, że ks. Szyszka miał nogi poranione od przywiekania i innych tortur, stosowanych przez bolszewików podczas śledztwa.

Wszystkie kościoły i kaplice w Kamieńcu Podolskim są w dalszym ciągu zamknięte. Ludność katolicka w Humińcach, Przewrocio- Hołoskowie i Zinkowcach pozbawiona jest księży katolickich. (6)

Ilość szkół średnich w Polsce.

Słusznie daje się czasem słyszeć narzekanie, że w państwie naszym jest zbyt wiele szkół ogólnokształcących, a stosunkowo niewiele zawodowych. Istotnie lepiej byłoby ograniczyć ilość gimnazjów, a nawet pozamykać niektóre „kramiki“ a zamiast nich otwierać jaknajwięcej szkół przemysłowych, handlowych i t. d.

Wydany w r. b. przez Ministerstwo W. R. i O. P. „Spis szkół średnich ogólnokształcących Rzeczypospolitej Polskiej według stanu z dn. 1 listopada 1921 r.“ pozwala nam rozstrzygnąć się dokładnie w ilości szkół na terenie Polski. Dotychczas przewyższają u nas gimnazja prywatne i gimnazja państwowe pod względem ilości. Szkół prywatnych wogóle posiadamy 490, z czego 115 męskich, 231 żeńskich, 144 koedukacyjnych, gimnazjów państwowych jest 231, czyli mniej niż połowa; z tego 173 szkoły męskie, 29 żeńskich i tyleż koedukacyjnych. Wogóle istnieje 288 szkół męskich, 260 żeńskich i 173 koedukacyjnych. Ogólna suma wszystkich szkół państwowych i

prywatnych dochodzi do 721. Jest więc ilość zadawalająca i cyfry tej nie należałoby przekraczać. (2)

Do szkół państwowych uczęszcza 72,26% chłopców, do szkół prywatnych 50,898. W szkołach państwowych mieszka 13,618 dziewcząt, w prywatnych 68,032. Ogółem uczęszcza do gimnazjum 123,154 chłopców i 81,650 dziewcząt, czyli w całości korzysta z nauki w szkole średniej 204,804 chłopców i dziewcząt. Na uwagę zasługuje to, że w szkołach państwowych jest 85,884 uczniów i uczennic, w prywatnych 118,920. Jeżeli weźmiemy pod uwagę to, że ilość szkół państwowych nie wynosi nawet jednej trzeciej wszystkich szkół, a że ilość uczniów przekracza znacznie stosunek jednej trzeciej, to stwierdzimy, że w szkołach państwowych jest znacznie większe przepełnienie, niż w prywatnych, wobec tego i nauka musi być w pierwszym wypadku nad wyraz utrudniona. Trómaczy się to tem, że nauka szkolna w gimnazjach państwowych jest prawie bezpłatna (360 mk. w klasach niższych, 600 marek w klasach wyższych rocznie), podczas gdy w szkołach prywatnych ma onłata szkolna dojsć do sumy 200,000 mk. Nie jest jednak wskazane przeładowanie szkół państwowych, winny one być przeznaczone tylko dla wybitnie zdolnych uczniów choćby dlatego, że państwo, czyniąc tak ogromny nakład na wychowanie, winno spodziewać się pożytku dla siebie od przyszłych obywateli, którzy korzystają z jego funduszków.

Może zasada ta sprzeciwia się ustawie konstytucyjnej, która żąda bezpłatnego nauczania dla wszystkich, ale ustawa taka może wejść wtedy w życie, gdy wszystkie szkoły będą upaństwowione, lub gdy skarb państwa będzie mógł bez szwanku dla ogólnego budżetu pozwalać sobie na ogromne wydatki, jakie są związane z nauczaniem.

„Spis szkół średnich“ ułożony jest według województw, nie daje jednak jasnego obrazu szkolnictwa, nie wiemy np. na pierwszy rzut oka, ile jest szkół polskich, a ile innych i t. d. (5)

JUDAICA.

Kiedy żyd panuje, jest zawsze okrutny. Jako wielkorządca, despota, jako kapłan tyran. Kazanie żyda jest przepelnione przekleństwami. Jako wojownik jest podły i bezліtości...

(Histoire Universelle) Marins Fontane.

A. HEDENSTIERNA.

Panna Ania u wód.

Ania Kwibom była skromnie ułożoną i miłą panią. Urody natura jej poskapiała, dlatego też z zamążpójściem jakoś się nie kleiło, ale za to miała ładną figurkę, duży zasób dobrego humoru i świadectwa z chlubiście ukończonej pensji, oraz szkoły gospodarczej, więc mama Kwibom często powtarzała swemu panu i małżonkowi, kiwając głową: „Jakoś to będzie, jakoś to będzie“.

Ale żeby przyspieszyć całą sprawę, kupiono jej nową suknię, buciki, płaszcz od deszczu, ładny kapelusz, dano do ręki 250 koron gotówką i wysłano swój skarb z cicią Axelsson i jej córeczką do Surhali, niezbyt wykwintnej miejscowości kąpielowej.

Papa Kwibom zastanawiał się, czy nie lepiej wystawić Anię w Ramlösa, albo Ronneby, ale mama wtedy odezwała się: „W takim razie, musisz dołożyć 100 koron i kupić jeszcze jedną suknię, a zresztą do tych miejscowości przybywa tak wiele gości, że nasza kochana Ania wprost zniknie w tym tłumie. Nie, lepiej zdajmy się już na łaskę Opatrzności i spróbujmy szczęścia w Surhali — tam może, bardziej na ustroniu, uda się jej złapać pastora, geometrę, albo podstarzałego nadporucznika piechoty, mającego w perspektywie wally kapitałskie.“

I oto Ania wyruszyła z domu rodziców.

skiego z wieloma napomnieniami. Głównale zalecono jej, by postarała się o coś męskiego, nim wyda owe 250 koron. Gdyby jednak zamach udał się w drugim, lub trzecim tygodniu, nakazywano natychmiastowy powrót do domu z wybranym sercem i kupno materiału na suknię dla matki z pieniędzy, pozostałych w kasie wojennej.

Panna Ania solennie przyrzekła, że skoro tylko jako mężczyzna popelni względem niej najmniejszą nieostrożność, rzuci mu się zaraz na szyję, każe zapakować manatki i dostawi biedaka do papy i mamy, w celu otrzymania błogosławieństwa.

Kiedy Ania przybyła do Surhali, lekarz kąpielowy zbadał stan jej zdrowia i stwierdził że życiu młodej istoty żadne niebezpieczeństwo nie grozi; zaznaczył on przytem, że jeżeli będzie odwiedzała Surhalę przez trzy lata z rzędu, może śmiało spodziewać się długiego życia, gdyby zaś choć raz wybrała się do Ramlösa, Medevi, Ronneby, albo do jakiego innego miejsca kąpielowego, stanowczo groziłaby jej śmierć.

Wkrótce nastąpiła znajomość z kuracjuszami i Ania miała do wyboru: porucznika z pułku hallandzkiego, dwóch wolontariuszów z wyspy Gotland, pastora—kapelana, dwóch nauczycieli wiejskich i wójta z sąsiedniej gminy.

Wsnółzawodniczki nie były zbyt niebezpieczne: karłowata modystka z Grenny, dwie chude guwernantki, chora na mlecz córka przemysłowca i fotografistka z Falkenberga, o bardzo czarnych palcach.

I Ania niebawem napisała między inne

mi do papy: „Wydalam tylko 22 i pół korony, a już wszyscy za mną szaleją. Którego mam wybrać?“

Ojciec napisał jej odwrotną pocztą: „Zastawiaj się na wójta. Panowie ci wylewają całą swą brutalność na służbie, więc w pożytku domowym mogą być znośni, co zaś do pastora, daj lepiej za wygraną, gdyż ci są tylko łagodni i mili podczas pełnienia obowiązków, natomiast w domu wylewają całą swą złość“.

O pozostałych nie wspominał zupełnie. Surhala dotąd nie miała tak zwanego „komitetu zabaw“. Były tam tylko trzy rodzaje rozrywek: podwieczorki w lesie na polance, przejażdżki koniem, wynajmowanym od organisty i oglądanie wiewiórki sklepikarza.

Pannę Anię rozrywano na wszystkie strony; łatwo więc można pojąć, jaki powstawał zamęt z powodu braku odpowiedniego organu zatora zabaw. Kiedy wójt wynajął konia na spacer, panna Ania nie mogła mu towarzyszyć, gdyż obiecała z pastorem oglądać wiewiórkę, a kiedy znów wójt zaproponował jej przechadzkę do wiewiórki, to porucznik właśnie wyprawiał podwieczorek, panna Ania musiała odmówić, gdyż przeziębila się na wycieczce z jednym z wolontariuszów.

Aż nagle weszła nowa gwiazda na horyzoncie Surhali, bo oto pewnego dnia przybył agent Friedler i wynajął najwspanialszy pokój w pensjonacie kąpielowym, placąc z góry za miesiąc.

(d. s. n.)

Ś. † P.

FELIKS NOWICKI

IP688E

były żandarm Wojsk Polskich członek Straży Ogniowej
Ochotniczej w Pabjanicach.

po długich i ciężkich cierpieniach opatrzony Św. Sakramentami zmarł w czwartek dnia 14 września 1922 r. o godz. 5-ej rano przeżywszy lat 29.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok nastąpi w sobotę, dnia 16 września b. r. o godz. 5-ej po południu z domu żałoby przy placu gen. Dąbrowskiego Nr 13 na cmentarz miejscowy. Na ten smutny obrzęd zaprasza krewnych, kolegów, przyjaciół i znajomych w głębokim żalu pozostała

Pabjanice 14 września 1922 r.

RODZINA

Zygzaki

Chwila słabości.

Nawet najzaczniejsze matrony mają swoją chwilę słabości, gdy pomimo całej swej uznanej i wypróbowanej cnoty ulegają czarowi grzechu.

Miała widać taką chwilę powszechnie ceniąca za pracę społeczną przedstawicielka tułejszej Narodowej Organizacji Kobiet p. W. Ładzina, kiedy się oddała w objęcia skulskiego Centrum. Zapewne, że trudno jest się oprzeć takiemu uwodzicielowi, jak pan prowizor Skulski (wiadomo, że aptekarze zawsze mają powodzenie u płci pięknej) który w ciągu swej kariery politycznej miał już stosunki ze wszelkimi pravicowymi i lewicowymi partjami, jednakże pomimo wszystkiego nikt nie przypuszczał, że takiej wypróbowanej politycznej cnoty przedstawicielka N. O. K. da się uwieść aptekarskim wdziękom centrowego karierowicza.

Nie bacząc na to, że Narodowa Organizacja Kobiet w całym państwie zgłosiła swój akces do bloku Chrześ. Jed. Narodowej przedstawicielka Łódzkiej N. O. K. wstąpiła do komitetu wyborczego „Łódzkiego Centrum”.

Nie mielibyśmy nic przeciwko temu, żeby p. Ładzina osobiście powiększyła centrowe laboratorium p. Skulskiego, ale nie wtedy, gdy jest przedstawicielką Narodowej Organizacji Kobiet, która jak dotychczas nie odstąpiła od swych narodowych postulatów i nie wchodziła w żadne kompromisy z centrowym karierowiczostwem.

Czy pani prezesowa „wykiwała” swoją organizację, czy też organizacja akceptuje jej krok, i p. Skulski ma już ją w swoim „centrum”? (2)

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Dziś: Piątek, 15 września N. M. P. Bolesnej.
Wschód słońca g. 5 m. 10
Zachód g. 5.

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 63)
„Salkowski” dla zreszeń

Teatr „Scala” (Cegielniana 18)
„Odmłodzony Adolar”

„Luna” (Przejazd 1)
„Tajemnice dżungli” 5 serja

„Odeon” Przejazd 2
„Tryumf Jacka”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Janus Bilrons”

Kino Popularne (Konstantynowska 16)
„Tajemnica cyrku Dairura”

— Kalendarzyk historyczny.

1485. Kazimierz Jagiellończyk odbiera w Kołomyi hold od Stefana, wojewody mołdawskiego.

Wiadomości kościelne

Czterdziestogodzinne nabożeństwo.

odprawione zostanie w kościele Dobrego

Pasterza na Bałutach w dniach 15, 16, i 17 września, ku czci Matki Bożej Bolesnej. Codziennie Msze święte o godzinie 5,30 i o 10-ej rano—nieszpory o 6-ej wiecz. W niedzielę na zakończenie nabożeństwa celebrować będzie J. E. ksiądz Biskup. (2)

Wiadomości bieżące.

— Przyjazd dziennikarzy jugosłowiańskich.

(1) W ślad za dotychczas przybyłymi dziennikarzami zagranicznymi, którzy wynieśli o Polsce jaknajlepsze wrażenie, w dniu 16 b. m. przyjeżdżają do Łodzi dziennikarze jugosłowiańscy, przyjęciem których zajmie się Syndykat Dziennikarzy Polskich w Łodzi. (7)

— Przyjęcie misji szwajcarskiej.

(p) Wieczorem dnia 17 b. m. powitała na dworcu ekonomiczną misję szwajcarską przedstawiciele władz wojewódzkich, wojskowych, administracyjnych i komunalnych, poczem wydane zostanie przyjęcie w województwie. Następnego dnia misja zwiedzi większe fabryki, w południe podejmie obiadem misję magistrat.

W godzinach popołudniowych odbędzie się konferencja z przemysłowcami i bankami. Po kolacji, którą wydają przemysłowcy, misja szwajcarska wyjeżdża do Poznania. (2)

— Jak dzieci francuskie spędzą czas w Łodzi.

(1) W związku z przyjazdem do Łodzi dzieci francuskie podajemy do wiadomości, iż porządek przyjęcia gości jest następujący: 1) zwiedzanie szkoły włókienniczej i fabryk, 2) obiad wydany przez magistrat, 3) podwieczorek urządzony staraniem dzieci szkolnych, podczas którego odbędą się reprodukcje wokalnemuzyczne i gimnastyczne, 4) kolacja, 5) odjazd do Poznania. (7)

— Okręgowa rada szkolna.

(p) W poniedziałek i wtorek odbyły się posiedzenia nowoorganizowanej przy kuratorjum rady szkolnej okręgowej, która uchwała ministerstwa wyznań religijnych i O. P. została powołana do życia przy każdym kuratorjum. W skład rady wchodzi przedstawiciele społeczeństwa, czynników samorządowych i nauczycielstwa. Na pierwszych posiedzeniach rozpatrywano potrzeby i bolączki szkolnictwa. Poza tem referaty wygłosili naczelnicy poszczególnych wydziałów o szkolnictwie średnim p. Czapczyński, o seminarjach i preparandach p. Boraszewski, o organizacji rady szkolnej okręgowej — p. Kiern.

Rada utworzyła 11 komisji i wydział wykonawczy, któremu przewodniczy kurator. Ustalono też regulamin czynności i obrad, oraz opracowano budżet.

Kuratorjum zwróciło się do ministra W. R. i O. P. p. Tumanieckiego z propozycją zwołania pierwszego zjazdu kuratorów naczelników wydziałów przy kuratorjach. (5)

— O miejsce pod budowę szpitala.

(b) W sprawie wyboru miejsca pod bu-

dowę szpitala miejskiego magistrat ma złożyć radzie miejskiej wniosek w trybie nagłym w przedmiocie wyboru miejsca pod budowę szpitala miejskiego na polesiu widzewskim. (5)

— Podwyższenie opłat za leczenie chorych.

(p) Z dniem 1 września opłaty za leczenie i utrzymanie chorych w szpitalach miejskich i prywatnych zostały podwyższone i wynoszą za leczenie chorego chirurgicznego — 2700 mk. dziennie, chorego wewnętrznego — 2409 mk., za leczenie dziecka w szpitalu Anny-Marji na oddziale wewnętrznym 1800 mk., chirurgicznym 2250 mk., za umysłowo chorych w szpitalu „Kochanówki” 2200 mk., za leczenie położnic w przytułkach położniczych — 2500 mk. i za leczenie epilepsji w szpitalu ewangelickim 400 mk.

Poza tem postanowiono ściągać z gmin zamiejscowych na pokrycie kosztów rewindykacyjnych jako też tytułem częściowego zwrotu wydatków ponoszonych przez miasto na szpitalnictwo wogóle, po mk. 30 za każdego chorego dziennie. (5)

— Przedział dla niepalących i kobiet na P. K. P.

(—) Władze kolejowe postanowiły wydzielać w wagonach kolejowych przedziały dla kobiet i dla niepalących.

W związku z tem wydano zarządzenie, w myśl którego dla niepalących należy wydzielać połowę wagonów w każdej klasie. W razie nieparzystej liczby należy o jeden wagon więcej przydzielać na korzyść palących.

Jeżeli w składzie pociągu jest tylko jeden przedział I i 2—giej klasy, wówczas w przedziale tym jest dozwolone palenie wyłącznie za zgodą wszystkich pasażerów.

Dla kobiet winien być rezerwowany w klasie II—ej jeden przedział, a w klasie III—ej — dwa przedziały. Przedziały dla kobiet muszą być wydzielane z reguły w wagonach dla niepalących.

W wagonach kursowych (bezpośredniej komunikacji) należy wydzielać dla niepalących połowę przedziałów w każdej klasie, przyczem ilość wagonów ponad połowę winna być przydzielona na korzyść palących.

Z wydzielonej w ten sposób ilości przedziałów dla niepalących należy wyznaczać w klasie II i III po jednym przedziale dla kobiet.

W wagonach kursowych komunikacji międzynarodowej przedziały dla kobiet wydzielane nie będą.

Wagony dla niepalących systemu korytarzowego będą posiadały napisy „dla niepalących” na ścianach zewnętrznych i wewnątrz nad drzwiami przedziałów.

W wagonach, względnie przedziałach dla niepalących i dla kobiet nie wolno palić tytoniu i nie wolno wchodzić do nich z zapalonymi papierosami, cygarami lub fajkami.

Nie wolno również palić w korytarzach wagonów, w których są wydzielone przedziały dla niepalących lub dla kobiet. (8)

— Podrożenie węgla.

(1) Zarząd kopalni górnośląskich znów podwyższył cenę węgla o 125 proc., biorąc jednakże pod uwagę niski kurs marki niemieckiej węgiel ten będzie kosztował do 4.500 marek za centnar. (2)

— Przydział cukru.

(1) Ministerstwo skarbu zawiadomiło magistrat, że miasta: Lwów, Poznań, Lublin, Radom i Łódź otrzymają cukier z przydziału rządowego. W tym celu delegowano do poznańskich cukrowni ławnika magistratu m. Warszawy, p. Baryka oraz przedstawiciela Tow. Apropowizacji miast polskich, którzy zbadają na miejscu warunki kupna i ekspedycji cukru. Po otrzymaniu w tym względzie konkretnych danych ministerstwo skarbu względnie Tow. Apropowizacji Miast Polskich zawiadomi magistrat, który niezwłocznie przystąpi do realizacji przydziału.

Nowa koncesja tramwajowa.

Według pisma min. skarbu dla Łodzi przydzielono z cukrowni b. dzielnic pruskiej 600 tonn cukru białego. Przydzielony cukier winien być niezwłocznie opłacony w kasie wskazanej przez związek cukrowników w Poznaniu i zabrany z cukrowni do rozsprzedaży między konsumentów. Cukier winien być sprzedawany wszystkim zgłaszającym się konsumentom. Cena cukru będzie ustanowiona w miejscu sprzedaży w porozumieniu z naczelną władzą skarbową. (2)

— Prestroga dla gospodarzy.

(p) Właściciel domu nr. 43 przy ul. Konstantynowskiej Hersz Skotowski skazany został przez drugi sąd pokoju na miesiąc aresztu na skutek skargi lokatora J. Wałacha, któremu samowolnie wyjął drzwi wejściowe z mieszkania i pobił go, gdy lokator protestował przeciw temu. (5)

— Ukrócenie wyzysku.

(p) Stowarzyszenie właścicieli drukarni i litografii m. Łodzi, przedsięwzięło kroki, mające na celu pominięcie pośredników i agentów, wyzyskujących zarówno drukarza jak i klienta. (5)

— Trumny drożęją.

(p) Magistrat, przychylając się do wniosku komisji gospodarczej, postanowił podwyższyć ceny na trumny. Ceny te w zależności od wieku nieboszczyka wynosić będą od 4 — do 8 tysięcy marek. Za wywóz zwłok wyznaczono kwotę 2400 mk. (5)

— Czem nas karmią.

(p) W piekarni Kulińskiego przy ul. Na płórkowskiego 31, policja znalazła 295 funtów suchych bułek i chleba spleśniałych i pogryzionych przez szczury, który to chleb mielono następnie na mączkę do mięsa. O powyższym spisano protokół celem pociągnięcia do odpowiedzialności karygodnego piekarza. (5)

— Robotnicy fabryki tytoniu o podwyżkę.

(f) W przededniu strajku w rządowej fabryce wyrobów tytoniowych w Łodzi na walnym zebraniu pracowników przemysłu tytoniowego w dniu 11 b. m. jednogłośnie uchwalono rezolucję w sprawie unormowania płac robotnikom jak następuje: Zastosowanie tych samych stawek zarobkowych, jakie obowiązują w rządowej fabryce wyrobów tytoniowych w Warszawie. Termin odpowiedzi wyznaczony na dzień 16 b. m. do godz. 12 w południe. W razie nie uwzględnienia żądań uchwalono z dniem 16 bm. przystąpić do strajku. Dotychczasowe płace robotników wynosiły mk. 8 tysięcy dla mężczyzn i 6,800 dla kobiet tygodniowo. (7)

Wypadki i kradzieże.

— Ucieczka obłąkanego.

(f) Dnia 13 b. m. Idzi Kapka zam. we wsi Hnrosław gminy Podolin zameldował, iż syn jego Franciszek lat 28 chory umysłowo wyszedł z domu w nocy dnia 12 na 13 b. m. i do obecnej chwili nie powrócił. (7)

— Terror w fabryce Szwajkerta.

b) Robotnicy fabryki Wilhelma Szwajkerta żądali wypłacenia im zaliczki w wysokości 50,000 mk. a gdy właściciel fabryki żądaniu temu odmówił, robotnicy w liczbie kilkuset wtoczyli do biur fabrycznych i oświadczyli Szwajkertowi, że nie opuszczą biura i nie wypuszczą jego, dopóki żądania ich nie uwzględni. (7)

Przybyły na miejsce zajścia oddział policji, zajęł się wydalaniem robotników z biur.

Przy usuwaniu robotników z kantoru policja spotkała się z oporem, a jeden z robotników Bolesław Czeladziński, rzucił się na policjanta i uderzył go pięścią w twarz. Przy przeprowadzaniu aresztowanego z fabryki do komisariatu, robotnicy usiłowali go odbić i aby temu przeszkodzić, potrzeba było wezwać konny oddział policji. (o)

— Dramaty małżeńskie.

b) Władysław Ciesielski zameldował w V kom. że w czasie jego nieobecności, żona jego Marja

p) W magistracie odbyło się posiedzenie komisji w sprawie nowej koncesji tramwajowej.

Z ważniejszych punktów już ustalonych wspomnieć należy o uprawnieniu przedstawicieli konsorcjum do przewożenia nie tylko osób ale i towarów tramwajami. Nowa spółka bowiem zamierza nabyć wozy towarowe i zorganizować na szerszą skalę niż dotychczas przewóz towarów.

Najbardziej interesującym był punkt obrad, dotyczący sprawy rozbudowy sieci tramwajowej. W tym kierunku postanowiono że spółka obowiązana jest w przeciągu 6 lat od daty podpisania umowy wybudować 16 i pół klm. nowych torów, budując w ciągu dwu lat nie mniej niż 5 i pół klm.

Oprócz tych 16 i pół klm. toru uchwalono, że o ile wiadukt kolejowy przy ul. Tramwajowej, umożliwiający przejazd tramwajów zostanie zbudowany, spółka zobowiązuje się wybudować jeszcze 5 klm. linii: budując po 1 i pół klm. rocznie w ciągu trzech lat. Jeżeli zaś po wybudowaniu tych 5 klm. linii zaludnienie Łodzi wzrośnie o 150,000 dusz, spółka zobowiązana będzie wybudować dalsze 5 klm. toru w ciągu następnych 2 lat.

O ile by spółka tramwajowa po 3 krotnym pisemnym zawezwaniu ze strony magistratu nie budowała nowych linii w myśl powyższego programu magistrat ma prawo rozwiązać umowę i obciążyć przedsiębiorst. na własność drogą wykupu.

W ten sposób Łódź w razie dośnięcia do skutku umowy miała by zagwarantowane w pierwszym okresie koncesyjnym budowę nowych linii tramwajowych.

Zaznaczyć jeszcze należy, że gdyby oka zała się potrzeba poza owymi 26 i pół klm. budowy jeszcze jakichś linii, to miasto ma prawo tego żądać od spółki a gdyby spółka tego wykonać nie chciała ma prawo samo wykonać budowę, lub oddać innemu przedsiębiorstwu.

Z zawarciem umowy miasto otrzymuje 1/8 część akcyjnego kapitału spółki z tem, że bez względu na nową emisję na za wsze ośmiu członków rady nadzorczej 3 przed stawiciele i jedną trzecią część członków komisji rewizyjnej. Ponadto otrzymuje miasto tytułem opłaty koncesyjnej 5 proc. od wpływu brutto. Jeżeli zaś dywidenda przekroczy 6 proc. to z nadwyżki czystego zysku miasto ma otrzymać 25 proc.

Przepisy o miejskim podatku od biletów tramwajowych pozostają nadal w mocy, tak że miasto w razie zawarcia umowy nie tylko otrzymuje na własność jedną trzecią przedsiębiorstwa, ale wobec rozbudowy linii powiększy swój dochód z opłaty koncesyjnej i podatku.

W najbliższych dniach odbędzie się ostateczne posiedzenie komisji, która definitywnie sformułuje projekt umowy, mającej być przedłożoną magistratowi i radzie miejskiej.

Jakkolwiek nowa koncesja przedłuża czas trwania koncesji na lat 40 i do tego czasu odracza przejście przedsiębiorstwa na całkowitą własność miasta, to jednak rozbudowa linii zapewni mieszkańcom miasta, a szczególnie kranców dogodną komunikację tramwajową. (5)

wyprzedata wszystkie rzeczy z mieszkania na sumę 300,000 mk. i zbiegła ze swym kochankiem Józefem Poruszkiewiczem.

Na stacji Łódź-Fabryczna Estera Stanisława próbowała się otruć, ponieważ mąż ją porzucił i żył z kochanką swą, z którą miał dziecko i zameldował jako żonę.

Sprawę skierowano do sądu. (o)

— Samobójstwo z miłości.

b) W domu Nr. 137 przy ul. Kilińskiego mieszka rodzina B. W mieszkaniu B. zajmuje pokój pewien młody człowiek. 18-to letnia córka właścicieli mieszkania zakochała się w młodym sublokatorze, jednak bez wzajemności.

Po pewnym czasie, gdy współlokator w dalszym ciągu obojętnie zachowywał się wobec panny B., ta ostatnia postanowiła popełnić samobójstwo.

W tym celu pod pozorem powieszenia bielizny, wzięła od sąsiadki klucz z góry i o godz. 10 wiecz. rzuciła się z 4-go piętra na bruk.

W stanie beznadziejnym odwiózł lekarz pogotowia ofiarę tragicznego wypadku do szpitala Poznańskich. (o)

— Wojskowiec.

b) Pod eskortą odprowadzono do P. K. U. uchylającego się od kontroli wojskowej Romana Wasilowa, Szymona Maura, Adolfa Adczara i Karola Frnaka. (o)

— Granaty na dachu.

b) Na dachu domu № 63 przy ul. 6 sierpnia znaleziono obok komina 2 granaty ręczne. (o)

— Niebezpieczna znajomość.

b) Jan Mickiewicz z Równa doniósł władzy policyjnej, że po przyjeździe do Łodzi na dworcze kaskim zaprzyjaźnił się z nim dwie nieznane kobiety, które skradły mu podstępem 160,000 mk., paszport na wyjazd do Francji i drobne rzeczy. (o)

Z sądów

— Za lichwę mieszkaniową.

b) Właściciel domu № 82, przy ul. Kilińskiego Jan Jabłoński oraz lokator Ignacy Pietrzak za niedo zwolone manipulacje mieszkaniowe oraz lichwę mieszkaniową skazani zostali: Jabłoński na 4 miesiące więzienia oraz 1 milion marek grzywny, zaś Pietrzak na 2 miesiące więzienia i pół miliona marek.

Jabłoński został natychmiast osadzony w więzieniu, zaś Pietrzak po złożeniu kaucji został zwolniony. (o)

Teatr i sztuka

— Z Teatru Miejskiego.

W piątek, dn. 15/9 dla zreszeń, w sobotę dn. 16/9 o godz. 3 i pp. dla młodzieży szkolnej, w niedzielę dn. 17/9 o g. 3 pp. dla zreszeń dany będzie „Sulkowski”.

W poniedziałek dn. 18/9 o godz. 8.15 dla zreszeń „Krag interesów”, niezwykle piękna maskarada J. Bonapente'a.

We wtorek premiera arcywesolej komedji B. Winawera p. t. „Roztwór prof. Pytla”. Reżyseruje Jerzy Noskowski. (o)

— Operetka w Scali.

Dzisiaj w piątek 15 b. m. operetka krakowska występuje z premierą „Odmłodzonego Adolora” Waltera Collo Nowość ta grana z niebywałym powodzeniem na scenie warszawskiej i krakowskiej ujrzy światło kinkietów w wyborowej obsadzie. W roli Dodo wystąpi p. Bańkowska w roli Adolora p. Winiaszkiewicz, który w tej interpretacji zbierał sukcesy w Krakowie Balet „Shymmy” odtańczą F. Bańkowska i E. Popielewska.

W próbach „Dziewczę z Holandji” (2)

Komunikaty

— Zebranie czeladzi rzeźniczych.

Na niedzielę to jest d. 17 września Zarząd Związku Człedzi Rzeźniczych zwołuje nadzwyczajne zebranie wszystkich czeladzi rzeźniczych miasta Łodzi o punktualne przybycie do Związku ul. Główna na N. 31 o godz. 9 rano uprasza Zarząd 3154—2

— Z Akademickiego Koła Łodzian.

W dniu 16/9 b. r. o godz. 9 wieczór w sali Miłośników Muzyki w Grand-Hotelu odbędzie się zabawa taneczna, urządzona staraniem Akademickiego Koła Łodzian.

Wejście za zaproszeniami, które można otrzymać w Sekretarjacie A. K. Ł., (codziennie od 6 — 7 wiecz. w lokalu Tow. Krajoznawczego, Al. Kościuszki № 17.)

Akademicy i osoby przez nich wprowadzone bez zaproszeń.

Całkowity dochód przeznaczony jest na zasilenie funduszu Akademickiego Koła Łodzian.

W dn. 15 b. m. o godz. 5 w pierwszym, a o godz. 6-ej wiecz. w drugim terminie odbędzie się Walne Zebranie A. K. Ł. (lokal Tow. Krajozn., Al. Kościuszki 17.) (o)

Przemysł i handel.

Z przemysłu górnośląskiego.

(=) Wyroby, zamówione przez przemysłowców i kapiectwo górnośląskie przed d. 19 czerwca r. b., będą ze strony polskiej zwolnione od cła.

W najbliższej przyszłości będą również zwolnione od cła wszystkie towary, których Polska nie wytwarza w dostatecznej ilości. Właściwe rozporządzenie ministerjum przemysłu i handlu ukazać się ma w najbliższych dniach. Idzie nie tylko o wyroby maszynowe, lecz i o towary, niezbędne dla kooperatyw robotniczych i urzędniczych, jak piwo, wszelkie gatunki zwyczajnego obawia, bielizna, kapelusze i czapki. (o)

Liczba bezrobotnych we Włoszech

(=) Liczba bezrobotnych we Włoszech w dn. 1 ym z. m. wynosiła 372,000, w dniu 1 czerwca liczba ta równała się 410,127. (o)

Przekazy z Ameryki.

(=) Z okazji likwidacji wydziałów depozytowo-przekazowych przy konsulatach polskich w Stanach Zjednoczonych obliczono, że od chwili powstania tych wydziałów aż do likwidacji przesłało wychodźstwo za ich pośrednictwem do kraju: zwykłych przekazów 187,615 na sumę dolarów 15,255,122, w ekwiwalencie marek pol. 5,320,873,974, fen. 65; przekazów dolarowych 238 na sumę dolarów 54,711,09, zaś przekazów telegraficznych 165 na sumę 875,526,88. (2)

Giełda warszawska

z dnia 14 b. m.

% listy ziem. 57,50
% 100 mk. 57,50
% obl. m. Warsz. 57,50
% obl. m. Warsz. 57,50

Dol. St. Zjed. 6950 6975
Marki niem. 4,60
Franki franc. 526
Funt 526

Wzrost i wpłaty.

Belgia	5,00	Londyn	31000
Berlin	4,45	Nowy Jork	
Gdańsk		Paryż	532
Praga	25	Wiedeń	9,75

Akcje.

Bank hand.	5,650	Ostrowiec	12,000
" Dyskont	4,450	Radzki	3,950
" Kredyt.	3,675	Starachowice	6,750
" Zjed. z pol.	1,500	Zyrardów	146,500
Cukier	93000	Borkowski	1775
Drzewo	1625	Zegluga	2,050
Lilpop	5750	Jablkowski	11600
		Nafta	2000

Pópierajcie przemysł polski!

100.000,000 Mk.!

Park Staszica.

W niedzielę dnia 17. września r. b. od godziny 2 po południu

WIELKA ZABAWA OGRODOWA

Na Dom Sierot „SIENKIEWICZÓWKA“ i Bursę przy SZKOLE RZEMIOSŁ.

Program bardzo urozmaicony:

Orkiestra, Chóry Towarzystw Ściewaczych, Korso Kwiatowe, Lampiony.—WIELKA ATRAKCJA !! LOSOWANIE MILJONÓW !! Każdy los wygrywa !! Cena losu Mk. 250.

Pod własnym zarządem Bufet dobrze zaopatrzonej

Wstęp 500 mk., dla dzieci i młodzieży szkolnej 250 mk.

W razie niepogody zabawa i losowanie milionów odbędzie się w lokalu FARGÓW RZEMIEŚLNICZYCH przy ul. Al. Kościuszki № 73. 3860s3

OGŁOSZENIE.

Dyrekcja Główn. Państw. Im. M. Kopernika w Łodzi, ul. Nowo-Cegielniana № 9,

podaje do wiadomości publicznej, że egzaminy eksternów na świadectwa z klas 4-eh i 6-iu odbędą się dnia 25—27 września r. b. o godz. 5 po poł. Podania przyjmuje kancelarja szkoły codziennie do 20 września włącznie. (ZPESSE)

Dyrektor Jan Czeraszewicz.

Nagrody 50,000 marek

ktoby wiedział albo mógł odnaleźć moją żonę Antoninę Jabłońską która uciekła z domu 10 września, i zabrała z sobą dwie córki, Mariannę lat 12, i Jadwigę lat 9, proszę o łaskawe zwrócenie się do mnie Gubernatorska 26 alboawiadomić najbliższą policję o miejscu jej pobytu. 3857d

Kawaler

branet, przystojny slusarz z bra ku znajomości pragnie poznać pannę lub wdowę mającą skromne umiowanie, poważnie o życiu myślącą w celu matrymonialnym. Oferty psemie z podaniem adresu i fotografii za którym zwrot ręce słowem do adm. Rozwoju pod „S.usarz“ 3865d2

Anglik

poszukuje pokoju umeblowanego w krótkim czasie przy rodzinie chrześcijańskiej. Oferty pod „Anglik“ do Rozwoju. 3863d1

Kapelusze

damskie przyjmie do przerobienia podług najnowszch fasónów, także do sprzedania nowe filcowe. Proszę się przekonać. Zachodnia 32 poprzeczna oficy na I pietro L. Milich, (784d3)

Sprzedam

tokarnię pociagową 1 metr. w kierkach i kocioł miedziany 10 wiader objętości. ul. Kilińskiego № 36 m. 117 3861d1

OKAZJA

motor 2 konny Deutza gazowy do sprzedania. Wiadomość ul. Al. Kościuszki 41. Białczak 9—11. rano. 3858e

Placę

30% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, oraz różną biżuterję Konstantynowska 7 Milich prawa oficyna I-sze pietro 3599w

KUPUJE

placę 100 proc. drożej za złoto, srebro, brylanty, zęby sztuczne, garderobę, kapy pluszowe oraz szale czarne. Proszę się przekonać. Zachodnia 32, poprzeczna oficyna, I p. m. 13. L. Milich. 3368

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych
Ul. Ewangelicka 2. Godz. przy jęc od 9—2 i 6—8.
Panie od 5—6. 361

Dr. Artur Banasz

urolog.
Choroby nerek, pęcherza, dróg moczowych, chron. rzeżączka
Przyjmuje od g. 5 i pół do 7.
Moniuszki № 11. (X)

SUCHOTY

oraz wszelkie choroby piersiowe leczę

„Balsam Thiocolan Age“.
Używa się za poradą lekarza sprzedają apteki i składw apteczne. 3279d

Ogłoszenie.

Wydział Administracji Więzień Dep. Więz. Min. Sprawiedli wzywa Stowarzyszenia i firmy do złożenia ofert i cen do dnia 2 września 1922 roku

na dostawę 6000 koców dla więźniów rozmiaru 190 cm. x 140 cm.

Oferty, opatrzone odpowiednim stemplem należy składać w kopertach zamkniętych do rąk Naczelnika Wydziału Administracji Więzień Warszawa, (Długa № 7) z dołączeniem prób w 2 ch egzemplarzach codziennie od godziny 9 rano do 1-iej po południu Dostawa loco Skład Centralny (więzienie Dzielna № 24 w Warszawie). Umowy będą zawarte, względnie dane zamówienie po ustaleniu terminu dostawy i złożeniu kaucji w wysokości 5% od sumy obstalunku. Wyplata nastąpi po przyjęciu towaru przez Komisję Odbiorczą. Rozpoznanie ofert odbędzie się w dniu 21-go września 1922 roku. (3856d1)

GRAND HOTEL RESTAURACJA

Zawiadamia P. T. Klijentów że na skutek reorganizacji z dniem 15 września zostaje zamkniętą na kilka dni. O dniu otwarcia nastąp zawiadomienie. 3852d1

Robocizna

znacznie drożej radzimy więc nie zwlekać z zakupem jesiennej garderoby, towarów. Przez do ne dyspozycje firma

Szmechel i Rozner

Łódź, Piotrkowska 100 i 160 filja jest w stanie sprzedawać po cenach nader umiarkowanych

Męskie jesionki, garnitury i spodnie. Damskie suknie, palta damskie i męskie. Jedwab, trykoty i eleganckie wełn. suknie. 3800s

Stolarnia Mechaniczna

przyjmuje roboty budowlane i obróbkę drzewa na maszynach stolarskich. Wykonanie solidne i terminowe ul. Stożkowska 15. Jan Szeller. 3826s9

Daję na raty!!!

szelką garderobę damską i męską gotową i na obstalunku. Pracownia A. Berger, Południowa 6 prawa oficyna 3597 1k

OPERETKA Odmłodzony Adolar

arcywesoła operetka
w trzech aktach
Waltera Collo.

1858s1

w teatrze SCALA
Dziś o godz. 8 30 wiecz.

Dnia 16-go września t. i. z soboty na niedzielę o godz. 9
wieczorem w lokalu kolejarzy, przy ul. Kilińskiego № 73

Odbędzie się Wielka

Zabawa Taneczna

na którą zapraszamy członków i w prowadzonych gości,
(3853d2) Zarząd „W. Z.”

Potrzebni chłopcy

z kaucją

do roznoszenia gazet w śródmieściu
w okolicy Górnego Rynku. Zgłaszać się do „Rozwoju”
(3850d2)

8-10 klasowe Gimnazjum Realne

KRYGIEROWEJ

Piotrkowska № 157.

Egzaminy wstępne trwają.

Dyrekcja zawiadamia, że wpisy do szkoły w krótkie zamknięcie
W bieżącym roku szkolnym egzaminów wstępnych w styczniu nie
będzie. (3837) Dyrekcja.

Okazyjnie bardzo tanio!

Dom murowany z ogrodem owocowym przy przystanku
„Marysinek” (dawnej Wolfówka) w Rudzie Pabjanickiej
do sprzedania. Wiadomość: Al. Kościuszki № 41, u p.
Białczaka. 3814s4

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AA Meble sypialnie stołowe szafy
łóżka stoły krzesła otomany
kozetki krzesła wiedeńskie
oraz inne sprzedaje Przech
dziecki Piotrkowska 108
6262-0

AAA Kupuje meble, dywany,
futry, garderobę, maszyny
do szycia, placę najwyższe
ceny. Łażnik, Benedykta 28
m. 13 parter. 8077-16

Konia i wóz sprzedam Ruda
Pabjanicka Saurer ul. Czarna
droga u ogrodnika. 8158-2

Rower damski i męski sprze
dam tanio Piotrkowska 178
Krzemiński 8245-5

Do sprzedania nowa maszyna
do szycia, łożko z matera
tem Kilińskiego 77-2. 8325-1

Sklep dobrze prosperujący z
ładnym mieszkaniem zaraz
do sprzedania. Wiadomość
Kilińskiego 191 pracownia szew
ska. 8556-1

Do sprzedania Motor z konny
benzynowy i para chomont
krakowskich niklowych i maszyna
pończosznicza. Wiadomość ul.
Aleksanrowska, 18 piwnia. 8340-4

Maszynę do szycia nową sprze
dam tanio Piotrkowska 142
w sklepie. 8310-1

Piekarnia okazjnie do sprze
dania tanio byle zaraz. 8298-1

Sklep kolonialny sprzedam
wiadomość ul. Radwańska
55 w restauracji. 8335-1

Sprzedam plater komplet na
6 osób oraz serwis obiadowy
Wiadomość Konstanyńska
25 m. 12. 8339-1

A Szafę, łożka, bielizniakę,
A stół, krzesła, otomanę sprze
dam Przejazd 24-3. 8380-2

Sklep rzeźniczy lub lokal nada
jący się na sklep korzenny
sprzedam tanio byle zaraz Nowo
Pabjanicka 7. 8333-5

Z powodu wyjazdu sprzedam
Z tanio byle zaraz biurko, oto
manę, łożka, umywalnię, komo
dę, szafki nocne, stół, krzesła,
tremo. Piotrkowska 223-3. 8362-3

Sprzedam pół domku dwa wol
ne mieszkania szcpe, stajnie
Nowo Sikawska 19 wiadomość
Kielma 41 u gospodarza. 8361-2

Sprzedam otomanę w dobrym
stanie Rzgowska 27 Komisa
riat. Wiadomość u dozorczy. 8353-2

Sprzedam fortepian zepsuty i
szesła Benedykta 46 w
Pralni. 8352-3

Sprzedam sklep spożywczy z
pokojem i kuchnią, Chojny
ul. Wysockiego 4 (dawniej Leś
na). 8350-2

Piekarnia do sprzedania zaraz
z powodu wyjazdu z całko
witem urządzeniem Kaliska 6.
8349-2

Krzesła składane bukowe nowe
w większej ilości okazjnie
tanio częściami lub razem do
sprzedania ul. Zakątna 65 m.
14. 8372-3

Do sprzedania urządzenie skle
pu kolonialnego Kilińskiego
86-1. 8374-2

Sprzedam domek murowany z
ogródkiem w Widzewie Gran
iczna 16. 8376-3

Tanio sprzedam łożka dębowe
leżankę, rower wolne koło
Składowa 21-31. 8364-2

Warsztat slusarski do sprze
dania Piotrkowska 92. 8365-2

DOM 3 piętrowy do sprze
dania zaraz przy Staro-Za
rzeskiej wiadomość Grabowa
15 od 8 do 10 rano u Bucholca
8366-3

Sprzedam szafę, otomanę maszy
ne, łożka, żelazne z niklem
i różne meble Krucza 4 m. 18
od 4 do 8 wiecz. 8367-3

Dom murowany zaraz do sprze
dania. Wiadomość Andrzej
9 w sklepie bławatnym. 8338-3

Sprzedam dom murowany 10
pokoi w tym 4 pokoje i
przed pokój wolne zaraz z du
beltowemi oknami ogród owoc
wy Zakątna 45 sklep. 8389-2

Sklep spożywczy sprzedam
z urządzeniem i mieszkaniem
dobrze prosperujący dowiedzieć
się Miłsza 43 w sklepie. 8390-2

Do sprzedania kawiarnia róg
Kilińskiego i Napiórkowskie
go 52 tam też potrzebna służ
ca znajdująca się na kuchni. 8380-2

Fortepian krótki kupię mało
używany. Oferty przyjmuje
Rozwój sub „A. Z.” 8385-3

Do sprzedania garderoba z la
strem, para łożek niklowych
z materacami, zegar stojący,
kozuch krótki Piotrkowska
284 m. 51 ofic. 8387-3

Różne:

Biurowo Pośredniczo-Handlowe
A. Taszyckiego Piotrkowska
90 tel. 840 sprzedaż kupno.
Majątki ziemskie, gospodarki,
domy, place, młyny, fabryki, in
teresa handlowe. 8164-14

poszukuje mieszkania z 3 i
więcej pokoi z kuchnią. Zgło
szenia tel. 6-82 od 9-1 i od
3-6. 8276-2

Nauczyciel poszukuje pokoju
umeblowanego. Oferty pod
„Natychniast” do Rozwoju. 8259-3

Student adziela korepetycji
Gdańska 46-11. 8063-1

Buchalterka samodzielna poszu
kiwana przez biuro handlo
we. Oferty przestać do adm.
Rozwoju pod „Buchalterka”. 8302-1

Ydolna modystka przyjmuje ka
kawałkiem łąki w obrębie
lub poblizu Sieradza nad rzeką
Oferty pod „M. L.” w Rozwoju
8375-3

Inteligentna wdowa poszukuje
samodzielnego zarzącu do
memu a samotnego. Oferty Roz
wój sub „Wdowa” 8301-1

Dom murowany w Ozorkowie
ul. Maszkowska 175, 15 po
koi ogródek owocowy mieszka
nia wolne. 8307-8

Harcerz nauczyciel poszukuje
pokoju umeblowanego przy
solidnej rodzinie Pomorska 16
gimnazjum. 8344-1

Krawcom zdolnym wydaje ro
botę do domów firma A. Ca
banek. Napiórkowskiego 49.
8358-2

Przybłąkał się pies wyżeł czar
ny duży uszy duże kłapiate
ogon duży odebrać można No
wo Sikawska 18. 8347-2

Zamienię pokój ze światłem
na pokój z kuchnią w śródm
mieściu dobrze dopłacę. Wiado
mość Kilińskiego 76 u stróża
9-10 wiecz. 8332-2

Udzielam lekcji w zakresie 5
klas szkoły średniej mogę
dać dobrą pomoc w matematy
ce Piotrkowska L. 257 m. 14.
8330-1

Przyjmuje do azurków. Piotr
kowska 132 sprawa of. 1-sze
wejście m. 8. 8351-2

Student prawa na ukończeniu
poszukuje prac. Łaskawe
oferty sub „Z S.” do Rozwoju.
8336-1

poszukuje posady agenta roz
jazdowego w przemyśle lub
handlu Oferty do Rozwoju dla
„I. S.” 8341-1

potrzebni zaraz malarze klejo
wi olejnicy za dobre u wynag
rodzeniem także chłopiec do
terminu. Bracia Urbanowicz
Piotrkowska 117. 8355-2

potrzebni chłopcy do pomocy
kelnerom. Zgłaszać się w cu
kierni B. Gostomskiego Piotr
kowska 76 między godz. 9, a 11
rano. 8383-1

Pies czystej wilczej rasy jedno
roczny tanio do sprzedania ul
Zgierska 72 m. 7 od 4-8 do
obejrzenia. 8384-1

potrzebna nauczycielka krotki
pauzy. Zgłaszać się do Ko
dowej Organizacji Kobiet Mo
niuszki 11. 8386-1

Przypasabiam do szkół sre
dnich Przejazd 82 mieszk. 1
10-12 rano. 8379-1

Metody kawaler poszukuje stan
cji Oferty pod „Spokojny”
do Rozwoju. 8377-3

przyjme jednego lub dwóch
inteligentnych mężczyzn na
mieszkanie Gubernatorska 22
Olszewska. 8393-3

potrzebne zdolne prasowaczki
do pralni chemicznej Piotr
kowska 116. 8381-2

Pracownicy zdembilizowany zoi
nierz pragnie przyjąć pracę
ekspedienta w jakimkolwiek in
teresie handlowym. Łaskawe o
ferty przyjmie Red. Rozwój pod
„Pracowity”. 8382-3

Szukam starszej dziewczyny
lub kobiety do wszystkiego
Zgłaszać się Pomorska 81 u
gospodarza pomiędzy 2-5. 8371-1

przyjme posadę rzadcy podwó
rzowego w solidnym intere
sie mogę zamienić na sklep.
Wiadomość ul. Wolna Michalak
sklep. 8373-1

poszukuje domu z ogrodem i
kawałkiem łąki w obrębie
lub poblizu Sieradza nad rzeką
Oferty pod „M. L.” w Rozwoju
8375-3

potrzebna zaraz zdolna stani
czarka i uczennice Kilińskie
go 128-5. 8368-2

Była kierowniczka magazynu
mód „Kalinowskiej-Stepha
nowej” Marja Majewska przy
muje obywatelki przeróbki i us
brania Ceny przystępne Nawrot
42 lewa oficyna parter. 8369-1

Mogę wypożyczyć kilka milio
nów na hypotekę wysoki
procent. Oferty Rozwój „W. S.
W.” 8370-2

Zagubione dokumenty

Kołodziej Wojciech zagubił pa
szport rosyjski wyd. z gm.
Wisłitno. 8314-1

Famulski Stanisław zagubił
kartę bezterminowego urlo
pu wyd. w Modlinie i metrykę
wydaną w Tomaszowie-Mazo
wieckim. 8339-1

wozicki Aleksander zagubił kar
tę demobilizacyjną wyd. w
Kowlu. 8306-1

Kajl Ideions zagubił dokamen
ty wojskowe wydane w Piotr
kowie. 8329-2

Szwedkowski Franciszek zagu
bił paszport niemiecki wyd.
w Łodzi. 8338-2

Andrzejczak Leonard zagubił
kartę bezterminowego urlo
pu wyd. w P. K. U. w Łodzi.
8346-2

Andrzejczak Józefa zagubiła
paszport niemiecki i patent
na sprzedaż rynkową chleba w
Łodzi. 8345-2

Budziarek Leonard zagubił pa
szport polski i dokument
wojskowy wyd. w Łodzi oraz
patent handlu towarami bawel.
nianem kategorii V-ej. 8392-3

Nowacki Franciszek zagubił
nadkartę od paszportu wyd.
w fabryce Wilewskiej Manufa
ktury Bawelnianej dawniej
Heinzel i Konitzer. 8391-3

Zemelka Warzyniec zagubił
Z paszport niemiecki wyd. w
Łodzi. 8363-3

Majzner Bogumił zagubił Pasz
port rosyjski wyd. w Łodzi.
8378-3

DO SPRZEDANIA

Sklep

3855d2
spożywczy dobrze prospe
ruje wiadomość na miejscu
Nawrot 15 róg Sienkiewicza

POSADA

od zaraz

dla umięającego (ej) czytać i
pisać, i mieszkanie z opa
łem i światłem w centrum
miasta, wzamian za oddanie
mieszkania swojego składa
jącego się z 2-ch pokoi
wśródmieściu. Oferty pod
„Lecznicza” do Rozwoju.
3846d1

Dla amerykanów

sliczny majątek pod Łodzią,
ziemia i klasy, zabudowania
nowe na sposób amerykański
stawy zarybione, 200 drzew
owocowych. Wiadomość Kon
stantynowska 146, Świeciński.
3838d2

Cena ogłoszeń przed tekstem i w tekście 300 mk., za tekstem 200 mk., zwyczajnie 80 mk., wśród drobnych 140 mk., nekrologi 150 mk., komunikaty 200 mk. za wiersz nonparelowy lub jego me
graniczne 100 proc. drożej. Stronice przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 8 łamy, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. uz
rządzenia „Rozwój” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.